

**VYBRANÉ PREJAVY
TRANSFORMÁCIE
HOSPODÁRSTVA MESTA
TRENČÍN PO ROKU 1989**

RNDr. Katarína Danielová

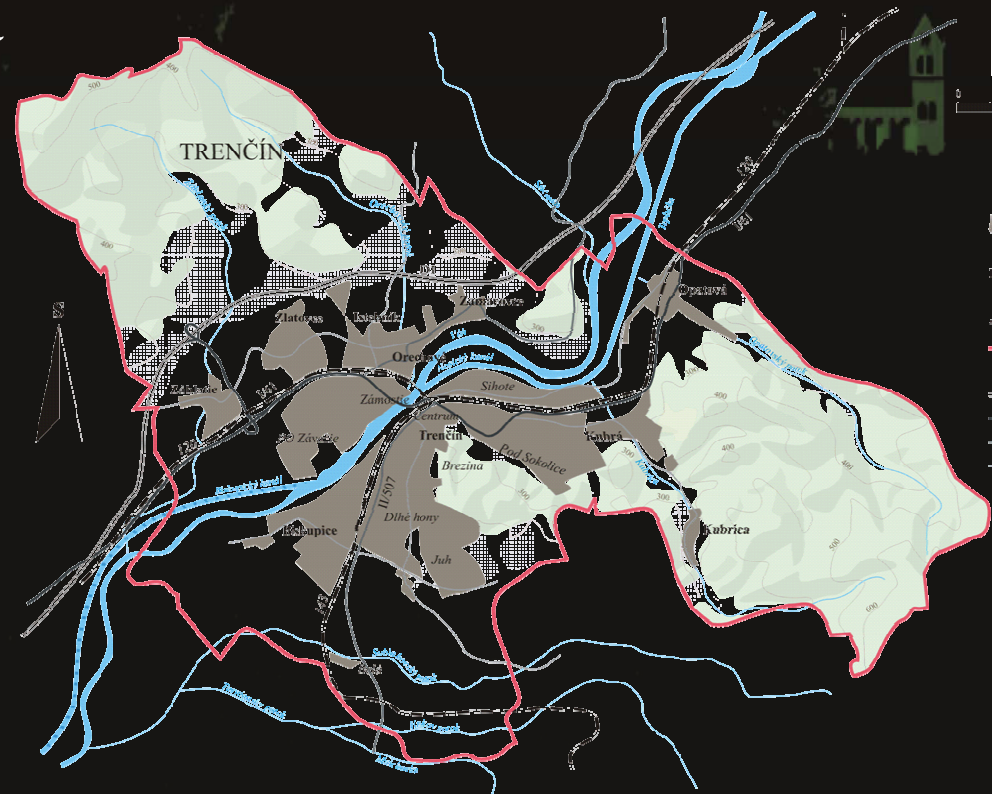
Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny,

Prírodovedecká fakulta UK Bratislava

Trenčín - centrum stredopovažského regiónu

- Trenčianska a Ilavská kotlina
- Strážovské vrchy (Teplická vrchovina)
- centrum okresu TN
- centrum Trenčianskeho kraja
- 56826 obyv. (2008)

Ako poznamenala transformácia po roku 1989?

Hospodárstvo v minulosti (1)

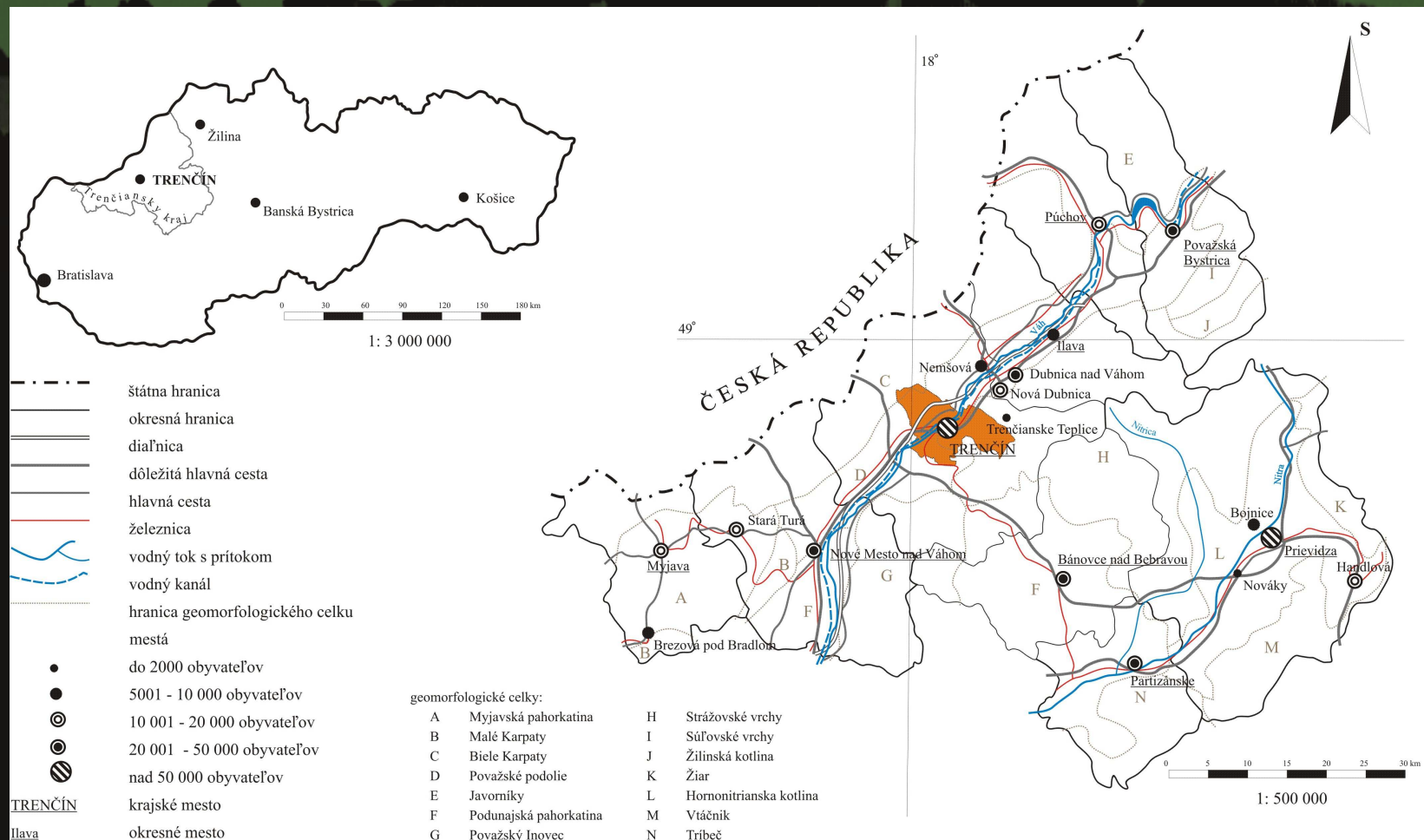
- Stredovek
 - vhodné prírodné podmienky
 - dôležitá obchodná cesta, brod cez rieku Váh
 - slobodné kráľovské mesto s viacerými výsadami
- Novovek (16. – 17. stor.)
 - základ ekonomiky poľnohospodárstvo
 - postupný rozvoj remesiel (súkenníci, zlatníci)
 - počiatky rozvoja školstva (1648)
- Novovek (od 18. stor.)
 - ďalší rozvoj remesiel, neskôr úpadok
 - poľnohospodárstvo – tradičné ovocinárstvo
 - všeobecne známa kvalita trenčianskej remeselnej výroby
 - brzda rozvoja priemyslu – nedobudovaná dopravná sieť

Hospodárstvo v minulosti (2)

- koniec 19. stor. – 1. pol. 20. stor.
 - Považská železnica; budovanie mestskej infraštruktúry
 - rozvoj prvých priemyselných podnikov aj na báze remesiel a ovocinárstva
 - 1890 Továreň na nábytok a drevený tovar,
 - 1894 Továreň R. Schánera – veľkoúdenárstvo
 - 1905 Prvá trenčianska borovičková a likérová továreň
 - prví zahraniční investori
 - Továreň na oceľové nástroje, Titanit na výrobu výbušnín
 - 1907 – textilná továreň Tiberghienka
- 2. pol. 20. stor. – socialistická industrializácia
 - pôvodné odvetvia priemyslu
 - textilný priem.: Merina; Bavlnárske závody
 - strojársky priem.: TOS;
 - zbrojársky priem.: Konštrukta, Letecké opravovne, VOP
 - potravinársky priem.: Slovlik; Západoslovenský mäso priemysel
 - nábytkársky priem.: Nábytkárske závody
 - nové odvetvia priemyslu – odevný (Ozeta), kožiarsky (KARA), stavebnícky
 - búrlivý rozvoj školstva
 - 1963 – nástup výstavníctva

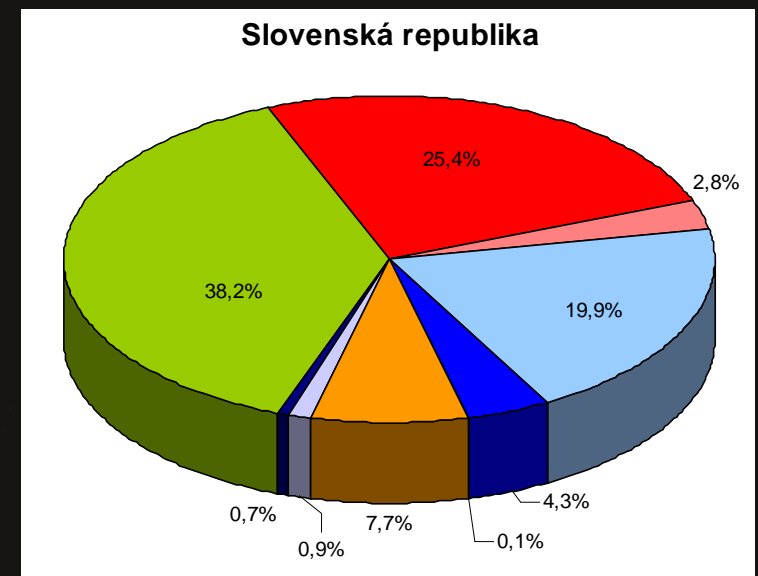
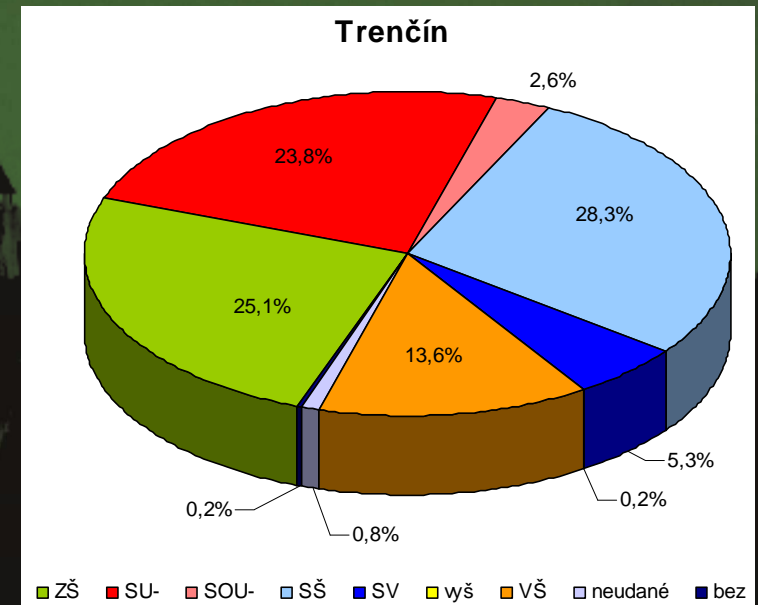
Faktory vplývajúce na transformáciu po roku 1989

- poloha a dostupnosť mesta
 - hlavné dopravné tepny Slovenska
 - železničná trať č. 120;
 - cestné komunikácie E50, E75; diaľnica D1

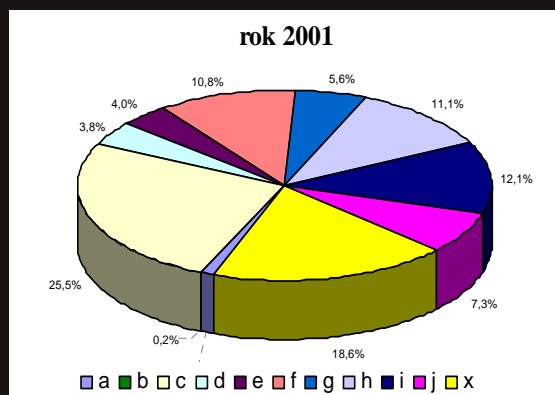
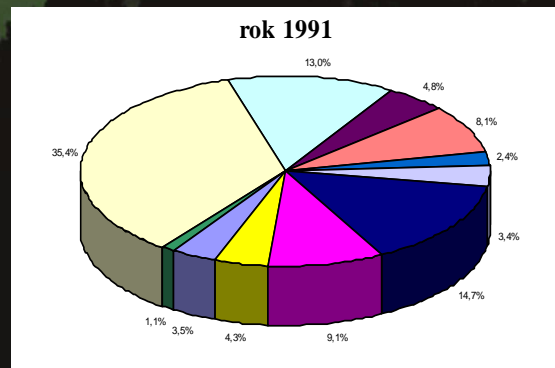
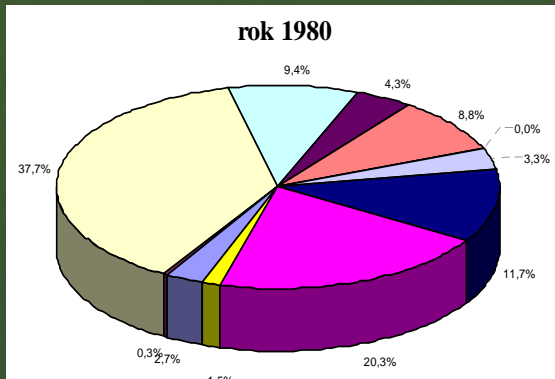

Faktory vplývajúce na transformáciu po roku 1989

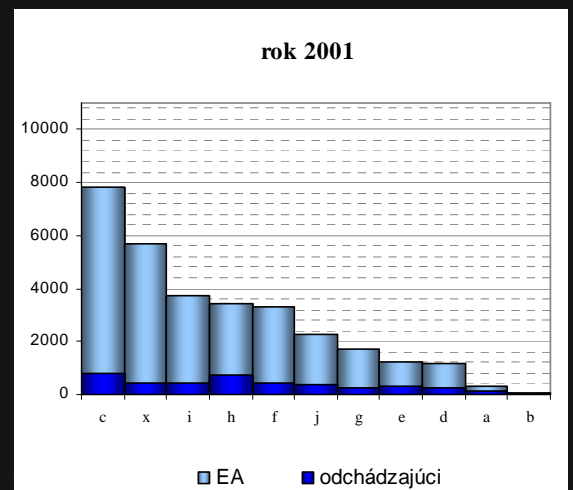
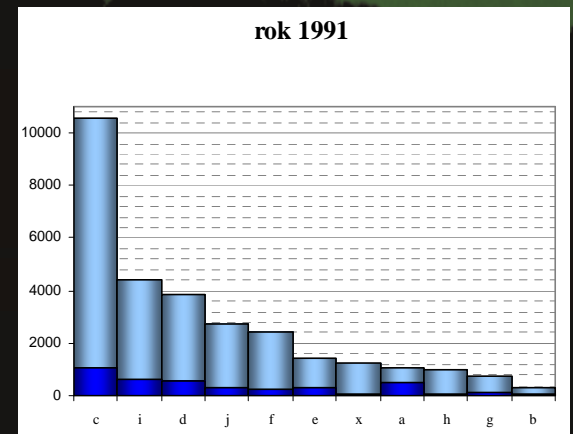
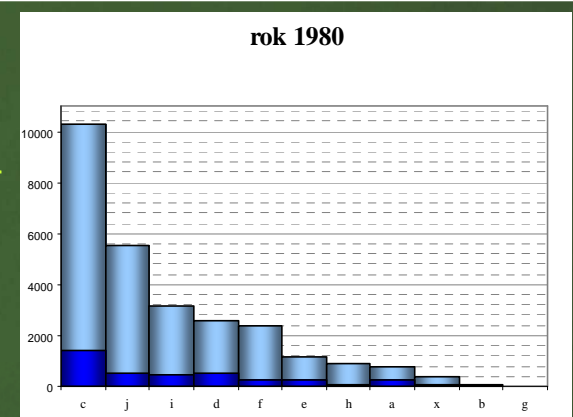
- poloha a dostupnosť mesta
 - hlavné dopravné tepny Slovenska
 - železničná trať č. 120;
 - cestné komunikácie E50, E75;
 - diaľnica D1
- hospodárska štruktúra a jej diverzita
 - priemysel (viac odvetví),
 - školstvo,
 - výstavníctvo
- veľkosť a význam mesta ako centra
 - okresné mesto s nadregionálnym významom;
 - od roku 1996 krajské mesto
- pracovná sila
 - kvalifikované a vzdelané obyvateľstvo
 - manuálne zručné obyvateľstvo s návykmi pre pásovú výrobu
 - takmer žiadne rómske obyvateľstvo (< 0,1 %)

Odvetvová štruktúra a pracovné príležitosti

- do roku 1989
 - ťažiskový priemysel
 - textil., odev., strojár.
 - potrav., kožiarsky, energet., drevosprac., stav. hmôt
- po roku 1989
 - pokles významu priemyslu, avšak stále významný (37,7 % (1980) → 35,4 % (1991) → 25,5 % (2001))
- stály dostatok pracovných príležitostí
 - minimálna odchádzka za prácou

Odvetvová štruktúra a veľkosť podnikov

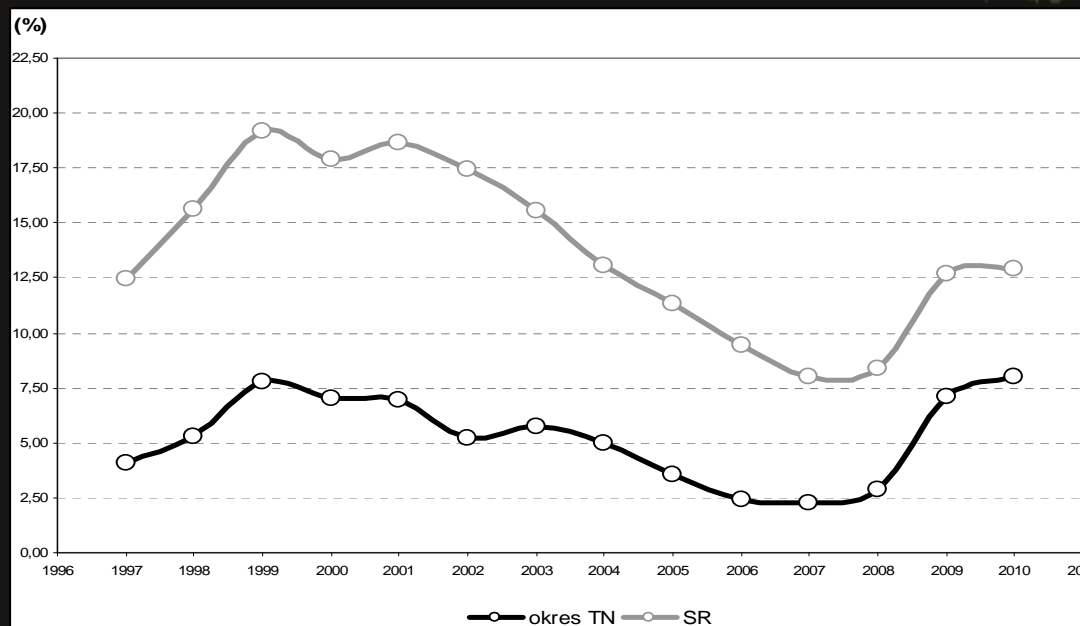
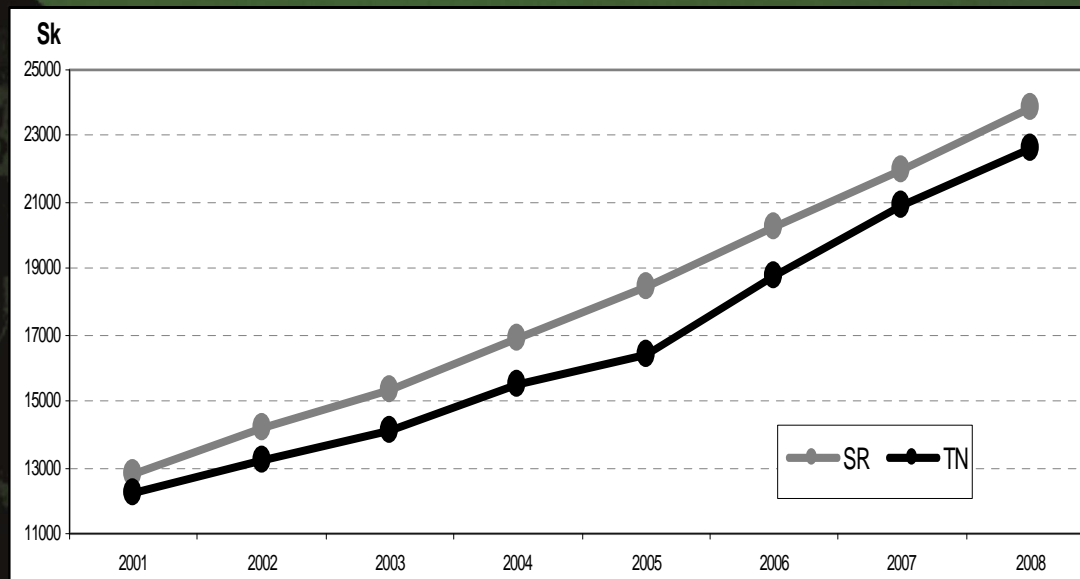
- rozpad mamutích socialistických podnikov
 - neschopnosť prispôbiť sa novým podmienkam
 - Západoslov. mäso priemysel, Západoslov. nábytkárske závody, Bavlnárske závody
 - neschopnosť čeliť súčasným globálnym hospodárskym problémom
 - Merina, Ozeta
 - prispôbenie sa novým podmienkam
 - konverzia a prechod na civilnú výrobu - Konštrukta, VOP, LOTN
 - zníženie výroby, nový program – TOS (Trens)
 - vlastný vývoj a výskum
- vznik nových menších podnikov
 - potravinársky priemysel: Jakub Ilavský, Maroš – mäso centrum
 - odevný priemysel: Accord, Porthos, Uniontex Trade
 - elektrotechnický priemysel: Q-EX
 - zbrojársky priemysel: Virtual Reality Media

Odvetvová štruktúra a zahraniční investori

- Nové odvetvia
 - Elektrotechnický priemysel
 - Leoni Autocabel Slovakia – nemecká inv.
 - AU Optronics – taiwanská inv.
 - Automobilový priemysel
 - Johnson Control – americká inv.
 - Sklářský priemysel
 - AGC Trenčín (AGC Group, Glaverbel) – česká inv.
- Tradičné odvetvia
 - textilný priemysel
 - TIMM – nórska inv.
 - Gleistein – nemecká inv.
 - Amman – nemecká inv.
 - potravinársky priemysel
 - Old Herold Ferm – lichtenštajnská inv.
 - Old Herold Hefe – kanadská inv.
 - Slovakia Chips – nemecká inv.

Trh práce

- kvalifikovaná pracovná sila –
 - dostatok odborných škôl
- pracovná sila so silnou pracovnou morálkou v pásovej výrobe
- relatívne lacná pracovná sila v porovnaní so SR
 - priemysel
- stály dostatok pracovných príležitostí nielen pre mesto, ale aj pre zázemie
 - nízka nezamestnanosť

Zmeny v priestorovom rozložení priemyslu

Rok 1989

Záver

- primárny a sekundárny sektor zaznamenáva pokles
 - pretrvávajúci rozvoj priemyslu
 - zmeny v odvetvovej štruktúre priemyslu
- silnie sektor služieb
 - 35,4 % (1996) → 38,3 %
- rozvoj CR
 - ArtFilm, HoryZonty, Pohoda
- silná pozícia výstavníctva
- nárast počtu podnikateľských subjektov
 - 4407 (1996) → 5642 (2000) → 6892 (2005)
- mesto dokázalo úspešne preklenúť ťažké počiatky transformačného obdobia
- stále láka zahraničných investorov
- dokázalo si udržať svoju pozíciu aj v relatívnej blízkosti ďalších centier ako Trnava a Žilina

d'akujem za pozornost'